

Soome-ugri rahvaste V maailmakongress

5th World Congress of Finno-Ugric Peoples

Eesti jaoks pidi Siberis toimunud soome-ugri rahvaste maailmakongressist saama põõre mõrudes Venemaa-suhetes. Eesti presidendi Toomas Hendrik Ilvese kohtumine Venemaa presidendi Dmitri Medvedeviga oli ajalooline: riigijuhid kohtusid esimest korda üle 14 aasta. Hantõ-Mansiiski kohtumiste vabam õhkkond jäätus aga täielikult. (*TS, 2.07*)

Vene-pool lammutas positiivse emotsiionaalse kontakti, mille olid loonud Eesti ja Vene president. Kust võeti see, et Ilves rääkis geopolitiast ja kutsus üles separatismile? Miks pole vabadusest ja demokraatiast rääkimine riigijuhi kohale? Oleme vist oma postnõukogulike komplekside küüsisis. Siit ka meie paatos vene vähemuse teemal, kes ei suuda kohaneda ega ka Vene ümberasumisprogrammiga liituda. Siit ka üleskutsed „ajalugu mitte ümber kirjutada“. Nõukogude Liit on surnud, kuid mitte eliidi peas. Sõda kestab seni, kuni kaob nõukogude mentaliteet. (*Vedomosti, 2.07*)

Skandaali tõttu jättis Hantõ-Mansiiskis toimunud soome-ugri kongress varju päev varem toimunud ELi-Venemaa tippkohtumise. Tume äikesepilv kerkis taevasse, kui kõnet pidas Venemaa president Dmitri Medvedev. Medvedevi sõnul kritiseerivad soome-ugri rahvaste olukorda inimesed, kes ei tea suurt

For Estonia, the World Congress of Finno-Ugric Peoples that took place in Siberia was to be the turning point in the bitter relations with Russia. The meeting between Estonian President Toomas Hendrik Ilves and Russian President Dmitri Medvedev was momentous: it was the first time in 14 years that the presidents of these two countries met. But the warm atmosphere of the Khanty-Mansiysk meeting soon grew heavy. (*TS, 2.07*)

Russia destroyed the good rapport developed by the presidents of Estonia and Russia. What made them say that Ilves referred to geo-policy and called for separatism? Why is it inappropriate for a head of state to talk about freedom and democracy? We must be haunted by our post-Soviet complexes. Hence our pathos regarding the issue of the Russian minority's inability to adapt to or join Russia's resettlement programme. Thus contributing to the demands "not to rewrite history". The Soviet Union is dead, but not in the minds of the elite. The war continues while Soviet mentality exists. (*Vedomosti, 2.07*)

The scandal at the Congress of Finno-Ugric Peoples in Khanty-Mansiysk cast dark clouds over the EU-Russia summit that took place the day before. Heavy thunderclouds gathered during the speech of Russian President Dmitri Medvedev. Medvedev stated that the situation of Finno-Ugric peoples

midagi nende rahvaste tegelikust elust, ning samas vaikivad maha mõnedes Euroopa riikides toimuva jõulise assimileerimise. Võlgu ei jäänud ka Eesti president Toomas Hendrik Ilves. Kohe tribüünile tõustes leidis ta rea soome-ugri rahvaste diskrimineerimise fakte. Kõne mõjus seda provokatiivsemalt, et kohal viibis ka Medvedev. Eesti-Vene suhted sellest episoodist halvemaks ei muutu, sest halvemaks need enam muutuda ei saa. (*Nezavissimaja Gazeta*, 30.06)

Eesti presidendi kõnet tõlgendati võimaliku ebatäpse tölke või lihtsalt valestimõistmisse tõttu üleskutsena separatismile, soome-ugri alade eraldumisele Venemaast. Vastuse oma kõnele sai president Ilves järgmisel päeval. Vene Riigiduuma esindaja Kossatšov võttis kõneteemaks Eesti monumenditüli ning väitis, et eestlaste tegevus täli ajal oli hullem inimõiguste rikkumine kui mari aktivistide vastu suunatud vaen Venemaal mõni aasta tagasi. Alates Vladimir Putini võimuletulekust on maailmakongressides peegeldunud Venemaa üldine olukord: arutelud on takerdunud ning probleeme üritatakse maha vaikida. (TS, 10.07)

Eesti president Toomas Hendrik Ilves lahkus soome-ugri maailmakongressil Riigiduuma väliskomisjoni esimehe Kossatšovi kõne ajal saalist. Hantõ-Mansiiskis tuli taas ilmsiks, kui raske on eestlaste ja venelaste vaheline dialoog. Samas ei tuleks Ilvese lahkumist ka üle tähtsustada. Jääb faktiks, et Eesti ja Venemaa riigijuht kohtusid esimest korda üle 14 aasta. Kuigi Ilvese-Medvedevi kohtumise õhkkond oli jahedavõitu, on algus siiski tehtud. Eesti ja Venemaa peavad leidma viisi, kuidas oma erimeelsusi konstruktivselt lahendada. (*Kaleva*, 1.07)

is criticised by individuals who are oblivious to the real state of affairs, who also cover up the forceful assimilation going on in some European countries. Estonian President Toomas Hendrik Ilves was not coy when his turn came. Getting up on the stand, he highlighted several counts of discrimination against Finno-Ugric peoples. The speech was all the more provocative taking into account the presence of Medvedev. The episode cannot worsen Estonian-Russian relations, which are hostile already. (*Nezavissimaja Gazeta*, 30.06)

Because of potential misinterpretation or simple misunderstanding, the speech by the Estonian president was construed as a call for separatism, disintegrating the Finno-Ugric territories and Russia. Ilves's speech was countered the next day. Kosachev, the representative of the Russian Duma, played "the Estonian statue row card" and accused Estonians of more severe human rights violations committed during the riots than the aggression against Mari activists in Russia a few years ago. Since Vladimir Putin took office, the world congresses have reflected the general situation in Russia: discussions bogged down, problems preferably hushed up. (TS, 10.07)

Estonian President Toomas Hendrik Ilves left the Finno-Ugric Congress conference room during the speech of Kosachev, the chairman of the Foreign Affairs Committee of State Duma. The difficulty in establishing a dialogue between Estonians and Russians became evident once again in Khanty-Mansiysk. Yet the reaction by Ilves should not be blown out of proportion. It remains a fact that the heads of Estonia and Russia met for the first time in 14 years. Despite the chilly atmosphere at the Ilves-Medvedev meeting, it's still a start. Estonia and Russia will have to find a way to solve their disagreements in a constructive manner. (*Kaleva*, 1.07)

Eesti president Toomas Hendrik Ilves ja Venemaa president Dmitri Medvedev Hantõ-Mansiiskis.
Estonian President Toomas Hendrik Ilves and Russian President Dmitry Medvedev in Khanty-Mansiysk.

Soome-ugri kongress oli Venemaa jaoks läbikukumine. Vene-poolel on varjatud venevastast allteksti loetud välja isegi asjaloost, et president Toomas Hendrik Ilves kõneles inglise keeles. Eestlasi solvanud Kossatšovi märkused inimõiguste küsimuses olid küll pentsikud. Vaatamata „diskrimineerimisele” ja Venemaa ümberasumisprogrammile kaasmaalased Venemaale tagasi ei kipu. Rahvusvaheline kongress muutus pelgalt ülevenemaaliseks, kui Ilvese järel lahkusid ka Ungari ja Soome riigijuht. Suhete teravinemises on süüdi mõlemad pooled. Samas ei saa paarimiljoniline rahvas olla suurrahva vaenlane, see on absurd. President Ilves aga ei dramatiseeri olukorda, pidades kahepoolset kohtumist skandaalist tähtsamaks. (*Pravda*, 1.07)

Viienda maailmakongressi järgsed arutelud näitavad, et ELi riikide ja Venemaa arusaamad vähemusi puudutavast rahvuspoliitikast

The Finno-Ugric congress was an utter disappointment for Russia. The Russian side even read hidden anti-Russian sentiments into the fact that President Toomas Hendrik Ilves spoke in English. Kosachev's remarks on human rights issues, which Estonians took offence to, were truly bizarre. In spite of "discrimination" and Russia's resettlement programme, Russians don't rush back to Russia. The world congress became a Russian one after the heads of Hungary and Finland followed Ilves' example and left. Both parties are to blame for the strained relations. On the other hand, a nation of less than two million can not be the enemy of a big nation. It's absurd. President Ilves does not oversensationalise the situation, saying the bilateral meeting was more important than the scandal. (*Pravda*, 1.07)

The debates following the 5th world congress confirm that the approach of EU members and Russia to national minority policy issues is as diverse

ei ühti. Vene meedia on kajastanud kongressi laialdasemalt kui kunagi varem. Tähelepanu keskpunktis pole olnud aga soomeugrilaste püsimajäämise üle peetud arutelud, vaid Eesti-skandaaliks ristitud vahejuhtum.

(HS, 3.07)

as can be. The Russian media has provided wider coverage of the congress than ever before. The focus, however, has shifted from the discussions on protecting the Finno-Ugric nations to the incident now referred to as “the Estonia scandal”.

(HS, 3.07)